

A jelen különös feltételek szerint a Generali-Providencia Biztosító Zrt. (a továbbiakban: biztosító) arra vállal kötelezettséget, hogy Magyarország területén, a jelen feltételek alapján biztosított növényekben, az alábbiakban meghatározott káresemények által okozott károkat, ezen feltételek előírásai szerint, hazai fizetőeszközben megtéríti.

A különös feltétel a Polgári Törvénykönyvvel (**Ptk.**), a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvénnyel (**Bit.**), továbbá a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok

kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvénnyel (a továbbiakban: **Mkk tv.**) és a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló 143/2011 (XII.23.) VM rendelettel (a továbbiakban: **VM rendelet**) összhangban határozza meg a biztosítás feltételeit.

A jelen különös feltételben nem szabályozott kérdésekben az Általános Vagyonbiztosítási Feltételekben (**ÁVF**) leírtak valamint a fenti jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

I. Szerződő/Biztosított

1. A jelen biztosítási módozatot szerződőként és egyben biztosítottként az Mkk tv. szerinti **mezőgazdasági termelők** vehetik igénybe az ugyanezen törvény szerinti használatukban lévő termőföldön termelt növénykultúráikra.
A Ptk. 548.§-a értelmében a jelen módozat szerinti biztosítási szerződést a mezőgazdasági termelőn kívül egyéb jogi vagy természetes személyek is megkötethetik szerződőként, de **a biztosítottnak** ilyenkor is **minden esetben az Mkk tv. szerinti mezőgazdasági termelőnek kell lennie.**
 2. A mezőgazdasági termelő mint az Mkk tv., a VM rendelet és a jelen biztosítási feltétel szerint megkötött mezőgazdasági biztosítási szerződés (a továbbiakban: biztosítási szerződés) szerződője és/vagy biztosítottja, a biztosítási szerződés díjához, az említett jogszabályok alapján támogatást igényelhet.
 3. Amennyiben a mezőgazdasági biztosítási szerződésben a szerződő fél nem a mezőgazdasági termelő, úgy a mezőgazdasági biztosítási szerződés után e rendelet szerinti támogatás csak abban az esetben vehető igénybe, ha a biztosított mezőgazdasági termelő
 - a) a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (továbbiakban: MVH) által közleményben rendszerezett nyomtatványon meghatalmazza a szerződő felet az általa kiválasztott biztosítási konstrukció megkötésére, és
 - b) a meghatalmazást a mezőgazdasági biztosítási szerződéshez egyidejűleg csatolva tárgyév július 30-áig megküldi az MVH részére, és
 - c) a biztosítási díjat a szerződő félnek megfizeti, és a szerződő fél a VM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pont af) alpontja szerinti biztosítási díj (a biztosítás adó nélkül /nettó/ számított díja) megfizetését tárgyév november 15-éig ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton az MVH honlapján vagy a kormányzati portálon (www.magyarorszag.hu) keresztül elérhető, az MVH honlapján található elektronikus űrlapkitöltő szolgáltatás segítségével hozzáférhető felületen díjfizetésről szóló igazolás kiállításával igazolja.
4. A szerződő fél a I./3. pont szerinti meghatalmazásban rögzített nyilatkozatában kötelezettséget vállalhat arra, hogy a biztosítási szerződés egy másolati példányát a meghatalmazás egyidejű csatolásával tárgyév július 30-áig megküldi az MVH részére.

II. A biztosítható növényi kultúrák

A jelen feltételek szerinti mezőgazdasági biztosítási szerződés a VM rendeletben meghatározott „C” típusú jégeső és tűzkár biztosítás. Jelen biztosítási

módozat keretében azok a növények biztosíthatóak, amelyek a VM rendelet szerinti „B” típusú biztosításban nem kerültek felsorolásra.

III. A biztosítással fedezett kockázatok

Jelen módozat a biztosított, lábon álló növények, lábon álló hozamában bekövetkezett jégeső és tűzkárok által okozott termésvesztésekre nyújt fedezetet.

A jelen módozat szerinti biztosítás a biztosított növénykultúra vonatkozásában értelmezhető, a fentebb felsorolt

kárnemekre terjed ki. A felsorolt kockázatok (kárnemek) fogalmi meghatározását az Mkk tv., a VM rendelet valamint a jelen feltétel V. és VII. fejezete tartalmazza.

IV. Általános rendelkezések

1. **Biztosító rögzíti, hogy jelen szerződés megkötése során annak tudatában jár el, hogy az ügyfél a szerződés tárgyát képező mezőgazdasági biztosítás díjához díjtámogatást kíván igénybe venni. A biztosító abban az esetben is jogosult biztosítási díjra, amennyiben a szerződő bármely okból kifolyólag nem részesül díjtámogatásban.**

A biztosító az éves biztosítási díj tárgyév október 31-ig történő maradéktalan megfizetése esetén – amennyiben a szerződő több típusú biztosítással is rendelkezik a biztosítónál, úgy a VM rendeletben meghatározott „A”, „B” és „C” típusú biztosítási konstrukció szerinti bontásban tárgyév november 15-éig ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton a biztosítási szerződés alapján elkészített kötvény sorszáma is tartalmazó, az VM rendelet szerinti biztosítási díj megfizetéséről szóló igazolást állít ki, az MVH honlapján vagy a kormányzati portálon keresztül elérhető, az MVH honlapján található elektronikus űrlapkitöltő szolgáltatás segítségével hozzáférhető felületen, illetve a mindenkor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően.

2. A jelen biztosítási módzat a mezőgazdasági termelő szokásos éves termésének tárgyévet megelőző három évi átlagának, vagy a megelőző öt éves időszak legmagasabb és legalacsonyabb értékeinek kizárásával képzett hároméves átlaghozamoknak (ez tekinthető biztosított hozamnak az adatközlés szempontjából) 30%-át meghaladó termésveszteségekre nyújt fedezetet figyelemmel a IV. 3. pontban foglaltakra is.

3. A jelen feltételek alapján létrejött biztosítási szerződés a biztosítási szerződéssel lefedett terület vonatkozásában a **károsodott területre** eső biztosítási összeg 30%-át elérő mértékű kockázati káraitra nyújt fedezetet.

A biztosított a biztosítási ajánlatot, folyamatos szerződés esetében a tárgyévre vonatkozó adatmódosítást, mint előzetes adatközlést legkésőbb tárgyév május 15-ig köteles a biztosító részére igazoltan eljuttatni.

4. A megelőző három évben vagy a megelőző ötéves időszak legmagasabb és legalacsonyabb értékeinek kizárásával képzett hároméves termésátlagáról a mezőgazdasági termelő a biztosítási szerződés megkötésekor (a biztosítási ajánlat megtételekor) köteles nyilatkozni, amely a jelen feltétel VIII./7. pontja szerinti biztosítási összeg kiszámításához szükséges.

Amennyiben a biztosítási szerződés megkötésének időpontjában a Szerződő/Biztosított nem rendelkezik a tárgyévet megelőző három vagy öt év bizonylatokkal alátámasztott biztosítani kívánt növénykultúrára vonatkozó termésadataival, úgy a biztosítási szerződéssel lefedett terület szerint illetékes megyei kormányhivatal földművelésügyi igazgatóságánál elérhető, az adott növénykultúrára és az adott évekre (tárgyévet megelőző három év vagy megelőző öt éves időszak legmagasabb és a legalacsonyabb értékének kizárásával képzett három éves időszak) vonatkozó

megyei vagy országos termésátlagait kell figyelembe venni a biztosítási összeg megállapításakor.

5. A biztosító a szerződés hatálya alá tartozó káresemény bekövetkezése esetén káraktát készít, amely tartalmazza

- a biztosított nevét, lakcímét, székhelyét, valamint a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: eljárási törvény) szerinti regisztrációs számát,
- a károsodott növénykultúra nevét,
- a károsodott kultúra üzemi szintű területének nagyságát,
- a károsodott kultúra biztosítási értékét hektáronként,
- a kárt vagy károkat okozó kárnemet vagy kárnemeket,
- a hozamcsökkenés becsült mértékét és forintosított értékét,
- a biztosítási esemény Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) szerinti helyét (MePAR azonosító),
- a károsodott terület nagyságát,
- a kifizetett kártérítés (biztosítási szolgáltatás) összegét.

6. A biztosító kártérítést (biztosítási szolgáltatás) csak abban az esetben fizet, ha a kockázati károk bekövetkeztét tűz esetén a tüzeset kezeltetésének helye szerint illetékes hatóság igazolja.

7. A biztosító a károk mértékét jelen feltételek V. fejezetében foglaltaknak megfelelően, kizárólag a biztosító által megbízott szakértő által végzett helyszíni szemle, illetve betakarítás előtti kárbecslő szemle alapján állapítja meg.

A biztosított a betakarítás tervezett megkezdése előtt legalább 5 nappal köteles – a kárszám és a betakarítás kezdő időpontjának megjelölésével - írásban bejelenteni a biztosító területileg illetékes mezőgazdasági ügyviteli szervezeti egységének ezen szándékát. A biztosító ezen bejelentés alapján intézkedik a betakarítás előtti kárbecslő szemle elvégzéséről. A biztosító területileg illetékes mezőgazdasági ügyviteli szervezeti egységének címe, egyéb elérhetősége a kárfelvételi jegyzőkönyvön kerül feltüntetésre.

8. A jelen feltételek szerinti biztosítási szerződés alapján **a biztosító a tényleges veszteséget meghaladó károkat nem fizeti meg.** A káresemény miatt kényszerűen elmaradó, egyébként a normál művelés esetén teljes bizonyossággal

felmerülő költségek a biztosítási szolgáltatásból levonásra kerülnek.

9. Amennyiben a mezőgazdasági termelő jelen biztosítás megkötésekor nem rendelkezik az eljárási törvény (2007. évi XVII. Törvény a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről) szerinti regisztrációs számmal, akkor azt az illetékes szervnél kérelmeznie kell. A termelő a regisztrá-

ciós számot, annak kézhezvételét követően 15 napon belül köteles bejelenteni a biztosítóhoz, a biztosítási szerződés regisztrációs számmal történő kiegészítése érdekében.

10. A díjtámogatással érintett növénybiztosítási szerződés díjához **csak abban az évben igényelhető támogatás, amely naptári év termelésére a szerződés vonatkozik.**

V. Az egyes biztosított kármemekre (veszélynemekre) vonatkozó rendelkezések (az Mkk tv. és VM rendelet szerinti fogalom meghatározások tekintetében lásd még a VII. pontot)

Biztosítási esemény	Kockázat viselés időtartama	Önrészek	Kockázat kizárások (lásd még a VI. fejezet)	A biztosítási szolgáltatás megállapításának módja
A biztosítás szempontjából jégesőkár biztosítási eseménynek minősül: A kockázatviselés helyén termesztett növényekben a jégeső miatt bekövetkezett olyan káresemény, amely a növénykultúra legalább 30%-os mértékű hozamcsökkenését okozza. - a növények termesztésében jégverés következtében keletkezett, súlycsökkenésben megnyilvánuló termésveszteség (továbbiakban: súlycsökkenési kár), - a növények toállományának jégverés következtében előálló oly mértékű károsodás, amely kiszántást, illetve újrahasznosítást tesz szükségessé, amelyet a kárszakértő helyszíni szemle alapján határoz meg és május 31. napjának 24:00 órája előtt következett be (továbbiakban: tökiveréses kár).	A biztosító kockázatviselése a növények alábbi – a)–c) pontokban megjelölt – fejlődési szakaszaiban bekövetkezett jégverés által okozott kárainak térítésére terjed ki. A kockázatviselés a magról vetett szántóföldi növényeknél a kikeléstől betakarításig, b) palántázott szántóföldi növényeknél kiültetéstől-betakarításig de legkésőbb október 1-ig c) ültetvényeknél az első tisztuló hullástól, azoknál a növényfajoknál ahol ilyen folyamat nincs, ott a szíromlevelek lehullásától betakarításig, de legkésőbb október 1.-ig tart.	Eléréses önrész: a károsodott terület biztosítási összegének 30%-a, Valamint levonásos önrész: a kárösszeg 10%-a.	A jégkárbiztosítás nem terjed ki: - arra a kárra amely a jégverés mechanikai hatásán kívül egyéb okok (pl. hideghatás stb.) miatt állott elő. - a minőségi értékvesztésben megnyilvánuló károokra	A május 31. napjának 24:00. óráját megelőző újrahasznosítást szükségessé tevő tökiveréses jégesőkárok a kárszakértő által megállapított, károsodott területre számított biztosítási összeg 20%-ával térülnek. Az újrahasznosítást nem igénylő mértékű tökiveréses jégesőkárok és a május 31. napja után bekövetkezett károk súlycsökkenéses kárnak minősülnek. Ezeket a károkat a károsodott területre jutó biztosítási összeg és a kárszázalék szorzatának 90%-ával téríti a biztosító. A kockázaton kívüli károk miatt bekövetkezett termésveszteségek a hozamkiesésbe nem számítanak bele! A kárszázalék kiszámítása: $\frac{a - b}{a}$ ahol: a: az adatközlőn feltüntetett átlaghozam (IV/4. pont szerint) b: a kárszakértő által felmért tényhozam Pl, Búza 10 ha, 5 to/ha, 40.000. Ft/to. Bő = 2.000.000. - Ft Tényhozam: 3 to/ha $(5 - 3)/5 = 40\% > \text{mint } 30\% \text{ ezért a kár téríthető.}$ Biztosítói szolgáltatás: $2.000.000. \times 40\% \times 90\% = 720.000. - \text{Ft}$ A károsodott területre jutó biztosítási összeg és a kárszázalék szorzatának 90%-a. A kárszázalék kiszámítása: $\frac{a - b}{a}$ ahol: a: az adatközlőn feltüntetett átlaghozam (IV/4. pont szerint) b: a kárszakértő által felmért tényhozam
Tűzkár biztosítás Tűz biztosítási eseménynek minősül az a természeti esemény, amely többek közt villámcsapás, szárazság, öngyulladás következtében előállt, olyan anyagi változásokkal együtt járó oxidációs folyamat, amely a gyulladási hőmérséklet hatására alakul ki, öntáplálón és terjedőképesen, hő-, láng-, fény és füsthatás kíséretében. Tűzkárnak minősül a kockázatviselés helyén termesztett növényekben tűz miatt bekövetkezett olyan káresemény, amely természeti jelenség következtében (pl. villámcsapás) a növénykultúra legalább 30%-os mértékű hozamcsökkenését okozza.	Szántóföldi növények esetén kiületéstől a növények learatásáig, de legkésőbb november 30-ig. Ültetvények esetén január 1-től a termés betakarításáig, de legkésőbb november 30-ig.	Levonásos önrész: a kárösszeg 10%-a.	- kertészeti kultúrák esetében a gyomszabályozás elmaradása miatt keletkező vagy továbbterjedő károk; - ültetvények esetén a hajtásrendszerben (törzs, ág, vessző, stb.) keletkezett károk; - a biztosított növénykultúrában bekövetkező 30%-ot meghaladó károk; - az emberi közrehatás vagy hanyagság miatt keletkező tűzkárok;	

VI. Általános kockázat kizárások

1. A biztosítás az V. fejezetben foglalt kizárásokon túl nem terjed ki az alábbiakra:

- arra a kockázati kárra, amely a magjáért, gumójáért, gyümölcséért termelt növények melléktermékeiben (pl. a szalmában, szárban stb.), a szőlőnél a vesszőben és a tőke több éves részeiben, gyümölcsöknél a hajtásokban és a termőfelület több éves részeiben (pl. a törzsben, a termőágban stb.) keletkezett
- azokra a károkra, amelyek közvetett oksági kapcsolatban vannak a káreseménnyel mint természeti jelenséggel (un. következmény károk pl. kórokozók és kártevők ill. ezekből eredően kialakult fertőzöttség által okozott termésveszteség stb.),
- azokra a károsodásokra, amelyek a magtermés csíráképességének csökkentésében, vagy a termés egyéb beltartalmi értékvesztésében nyilvánulnak meg,

- a termesztett növények minőségi káaira
- azokra a károkra, amelyek a biztosítottat a termés értékesítési lehetőségeinek a beszűküléséből, eladhatatlanságából és átvételi viszonyainak megváltozásából eredően érik
- azokra a károkra amelyek a termesztéstechnológiai előírások be nem tartása vagy azok helytelen végrehajtása miatt keletkeztek
- nem terjed ki a biztosítás évelő kultúrák esetén a kárt követő év vegetációs időszakára ható terméscsökkenő tényezőkre

2. A biztosítás nem fedezi a bírság, kötbér, késedelmi kamat vagy egyéb büntető jellegű költségeket illetve üzemszüneti veszteségek-ből eredő többletköltségeket.

VII. Fogalom meghatározások

A biztosítási szerződés alkalmazásában

Az Mkk tv. szerinti **mezőgazdasági termelő fogalma:** az egységes kérelmet benyújtó, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv által nyilvántartott ügyfél.

Az Mkk tv. szerinti **egységes kérelem fogalma:** a közös agrárpolitika keretében tartozó közvetlen támogatási rendszer részét képező uniós jogi aktusban meghatározottak szerinti közvetlen támogatás kifizetése iránti kérelem.

Az Mkk tv. szerinti **használatban lévő termőföld fogalma:** a mezőgazdasági termelő által az egységes kérelemben bejelentett, hasznosítási kódok szerint szántóföldi kultúrák termelésére, valamint ültetvény művelésére szolgáló mezőgazdasági terület.

Az Mkk tv. és a VM rendelet szerinti **kárnemekre (veszélynemekre) vonatkozó fogalmak:**

jégeső: szilárd halmazállapotú, jégzemcsékből és azok képződményeiből álló csapadék;

jégesőkár: a kockázatviselés helyén termesztett növényekben a jégeső miatt bekövetkezett olyan káresemény, amely a növénykultúra legalább 30%-os mértékű hozamcsökkenését okozza;

tűz: természeti esemény, így többek között villámcsapás, szárazság, öngyulladás által kiváltott, anyagi változásokkal együtt járó oxidációs folyamat, amely a gyulladási hőmérséklet hatására alakul ki öntáplálóan és terjedőképesen hő-, láng-, fény- és füsthatás kíséretében;

tűzkár: a kockázatviselés helyén termesztett növényekben a tűz miatt bekövetkezett olyan káresemény, amely termé-

zeti jelenség következtében (pl. villámcsapás) a növénykultúra legalább 30%-os mértékű hozamcsökkenését okozza.

Üzem:

A biztosított mezőgazdasági termelő által művelt teljes mezőgazdasági terület.

Ültetvények:

Fás szárú évelő kultúrák valamint a számóca.

Szántóföldi növények:

Magról vetett vagy palántázott nem évelő növények.

Újrahasznosításnak minősül:

- palántával nem pótolható szántóföldi növények esetében a felülvetés, illetve a károsodott növénykultúra megszüntetése, majd közvetlenül új növénykultúra telepítése.
- palántával pótolható növények esetén a sérült, elpusztult palánták pótlása.

Ügyfélkapu:

A magyar kormányzat elektronikus ügyfélbeléptető és azonosító rendszere, mely a www.magyarorszag.hu Kormányzati Portálon található.

VIII. Egyéb rendelkezések

1. Az azonos növénykultúrának a teljes területét ugyan annál a Biztosító Társaságnál kell biztosítani, ellenkező esetben a díjtámogatás nem vehető igénybe. Erre tekintettel a jelen biztosítási feltételek alapján létrejövő biztosítási szerződésben kizáró-

lag a biztosított mezőgazdasági termelő által művelt azonos növénykultúrának a teljes területét lehet biztosítani.

2. A biztosított kockázatokon kívüli, egyéb károsító tényezők (pl. kórokozók, kártevők, agrotechnikai hibák) behatásából adódó veszteségek jelen biztosítási módozatban a hozamveszteségbe nem számítanak bele.
3. A biztosítási egységárakat közös megegyezéssel kell megállapítani az érvényes szerződésekre, értékesítési lehetőségekre figyelemmel.
4. Az előzetes adatközléskor megadott egységárak utólag nem módosíthatók.
5. **A biztosítás megkötésekor illetve az adatmódosításkor (IV.3.) felvett adatok előzetes adatközlésnek számítanak, a biztosító végleges adatközlésnek a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által küldött, a termelő egységes kérelmében tárgyév június 9-ig megadottak alapján összeállított adatközlését tekinti. A biztosító ezen adatközlés alapján jogosult a már létrejött szerződés módosítására a kockázatviselés kezdőnapjára, míg adatmódosítás esetén a megelőző biztosítási évforduló napjára visszamenőleges hatállyal. Ehhez a Szerződő/Biztosított a biztosítási ajánlat aláírásával is hozzájárulását adja. Ilyen esetben a Szerződő jogosult a szerződést rendkívüli felmondással a módosított adatokat tartalmazó kötvény kézhezvételét követő 15 napon belül rendkívüli felmondással megszüntetni, 30 napos felmondási határidővel. Ilyen esetben a Szerződő a szerződés megszűnéséig az eredeti ajánlattételkor tett ajánlatközlés/előzetes adatmódosítás alapján számított biztosítási díjat köteles megfizetni a Biztosító részére.**
6. **A biztosító kockázatviselése a biztosított növénykultúra azon tábláira is kiterjed, amelyek az előzetes adatközlésből kimaradtak, de a végleges adatközlésben már szerepelnek. A végleges adatközlés utáni területváltozásokat a biztosító nem veszi figyelembe.**
7. **A biztosítás díja a növények adatközlésekor megjelölt területe (ha), a jelen különös feltételek IV/4. pontja alapján meghatározott biztosított hozam (to/ha) és egységár (Ft/to) szorzataként adódó biztosítási összeg alapján a díjszabás előírásai szerint kialakított díjtételek alkalmazásával kerül megállapításra. A VIII/5. pontban írt szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezések értelemszerűen irányadóak a biztosítási díj és a biztosítási összeg módosítása tekintetében is.**

$$\text{Terület (ha)} \times \text{hozam (to/ha)} \times \text{egységár (Ft/to)} = \text{biztosítási összeg (BÖ)}$$

$$\text{BÖ (Ft)} \times \text{tarifális díjtétel (\%)} = \text{a biztosítás díja (Ft)}$$
8. Ha a biztosított a termény betakarítását nem kezdi meg annak ellenére hogy az, az általános szakmai gyakorlat szerinti érettséget elérte, és ezen mulasztás egyértelműen kárnövelő tényezőként jelentkezik kockázati káresemény bekövetkezése esetén, a biztosító jogosult a biztosítottat törvényileg is terhelő kármegelőzési kötelezettségének elmulasztása okán, a biztosítási szolgáltatást felére csökkenteni.
9. **A biztosítási káreseményt az arról való tudomást szerzést követően a biztosítónak 2 napon belül írásban be kell jelenteni, és lehetővé kell tenni a bejelentés ellenőrzését. A biztosító kötelezettsége nem áll be, amennyiben a biztosított a bejelentési kötelezettségét nem teljesíti és emiatt a lényeges körülmények kideríthetetlené válnak (pl. a károsodott termény betakarítása a biztosító kárszakértőjének szemléje előtt).**
10. A biztosító köteles a kárbejelentés beérkezését követő 15 napon belül a kárrendezési eljárás megkezdéséről intézkedni.
11. A kárfelvételi jegyzőkönyvben foglaltak akkor tekinthetők véglegesen jóváhagyottnak, ha a biztosított vagy a biztosító a jegyzőkönyv felvételétől számított 30 napon belül nem tesz írásban eltérő nyilatkozatot.
12. A kármegállapítással vagy az azzal kapcsolatban foganatosított felülvizsgálat eredményével szemben mindaddig írásbeli kifogással lehet élni, míg a kár ismételt megállapítása szempontjából lényeges körülmények kideríthetők.
13. A biztosító képviselője jogosult az adatfelvétel, illetve a kárbecslés helyességének megállapítása céljából a számviteli bizonylatokba (különös tekintettel a IV/4 pontban foglalt átlaghozam meghatározásához felhasznált bizonylatokba), kötelező nyilvántartásokba, elszámolásokba, szerződésekbe betekinteni. Ezen tevékenység előmozdítása céljából a kért okmányokat, nyilvántartásokat és bizonylatokat a biztosító illetékeseinek rendelkezésére kell bocsátani.
14. Az egyidejűleg igénybe vett egyéb biztosítások esetén, a kockázati kár bekövetkezése előtt más módozatban rendezett károk a kárszakértő által becsült tényhozamba beszámításra kerülnek.
15. **A biztosító szolgáltatása a kárrendezéshez szükséges utolsó okirat kézhezvételét követő 30. napon esedékes.**